Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Ч. 32 (166) Львов, четверг дня 26 серпня (13) 1937 Рок IV.

Орган Лемковского Союза

Пренумерата в краю:
30 грошей місячно,
80 „ квартально,
1.50 „ полрочно,
3 зл. рочно.
В Амерыці: 1 дол. рочно.
В Чехословакии:
2 кор. місячно, 10 кор. полрочно,
20 кор. рочно.
Ціны оголошень:
Ціла сторона 120 зл., ½ стороны 60 зл., ¼ стороны 35 зл., ⅛ стор. 20 зл., 1/16 стор. 10 зл.; оголошеня малы за 1 мм. 20 гр., в тексті 30 гр., перед текстом 40 гр. При місячном и долшом оголошеню значна знижка.
Конто чекове Нр. 404.155.

Выходит в каждый четверг.

Редакция и администрация в Крыниці. — Адрес „Лемко“ Крыница.

Курс переділкы овочей в Крыниці.

В попередном ч. „Лемка“ подали мы оголошеня о маючом ся отбыти в Крыниці в вересні т. р. курсі переділкы овочей, тепер хочеме оговорити близше користи, якы дают сельскому населеню курсы в загалі.

Стара то співанка, же на селі не єст добре. Передовсем наше село влече ся поволи и остає в заді за иншима краями под взглядом господарчим.

На теперешне положенє нашого села, на занедбану культуру рольну, на низкый уровень просвіты, зложило ся много причин, с котрых найважнійша єст тота, же селом до недавна никто ся не интересовал, а многы говорили, же лучше єст, коли село єст непросвічене. Може оно и направду для гдеякых єст тото лучше, але не для села самого.

Село мусит ити вперед, оно мусит напрячи всі свои силы, штобы догнати под взглядом господарчим села иншйх краєв, а тото може осягнути лем через читанє пожиточных господарчих книжок и газет, через слуханє подаваных через радио господарчих отчитов и рефератов и через уряджанє найрізнороднійших господарчих курсов.

С газет довідуєме ся, як господарують и жиют селяне в иншйх краях. У нас звычайно, коли ся о том бесідує, слышит ся отвіт, же там єст урожайнійша земля и же плодоносности земли завдячают тоты села свой добробыт.

Тымчасом так не єст. В Швайцарии сут значно высши горы як у нас, а помимо того сельскы господарства стоят барз высоко, бо тамтешне населенє уміло достосовати своє господарство до условий тереновых.

Оно познало, же господарства рольны, продукуючи хліб, им ся не оплачают и тому шмарило ся на господарства пашно-молочны, котры приносят єму великы доходы.

Подобны условия має ціла гориста Лемковщина. У нас также зеренце выраста́т слабо, але за то наши поля, наши поляны, надают ся чудно на лукы и пасовиска, на котрых можна розвинути знаменито господарства пашно-молочны.

Однак при каждом господарстві, а особенно при господарстві молочном, першим условием розвитя єст образцова чистота. Молоко держане в брудной хаті наберат неприятного запаху и смаку, масло зроблене с такого молока буде также несмачне и ціна єго буде низка.

Прото тыж, штобы мати добрый набіл, треба дбати о чистоту стайні, коров, хаты и цілого обыстя. Того всього учит нас найлучше примір. Єсли бы у нас дошло до того, штобы в каждом селі было хоц одно господарство передове, ведене через фахового господара-агронома, єсли бы при том господарстві была образцова ведена молочарня, сельскый кооператыв, машины рольны, садок овочевых дерев и т. д., втотчас населенє мало бы у себе поглядову школу, як треба вести господарство сельске, штобы вытягнути с него якнайвысши доходы.

Але у нас ище далеко до такых поглядовых школ и тому на разі мусиме вдоволити ся уряджанєм господарскых курсов, котрых ціль єст показати сельскому населеню новы дорогы в веденю своих господарств.

Курсов тых прибыват с каждым роком. В прошлом році в зимі уряджено в Крыниці 6-тыжневый курс домашного господарства для дівчат, в вересні т. р. уряджат ся в Крыниці

3-дневный курс переділкы овочей.

Оплата невелика, бо 50 грошей от одной курсантки, а користь значна, бо в наших горах росне много малин, черниц, яфыр и ягод, котры отвітно перероблены, дают смачны и здоровы повила, мармеляды, сокы и вина. По наших садах єст также много яблок, грушок и сливок, котры дают много возможностей користной переділкы. Треба лем знати, як их переробити, а того научат ся дівчата на курсі.

Доносиме, же в перших днях жолтня появит ся наш богато илюстрованый

КАЛЕНДАР НА Р. 1938.

и просиме уж тепер присылати замовленя. Редакция принимат также всякы материялы и фотографии, относячи ся до культурного и економичного житя наших сел. Материялы тоты будут поміщены в календарі. С пересылком материялов треба ся спішити.

Переслідованє религии в Німеччині.

От долшого часу Німеччина стала ся тереном завзятой борбы, веденой через правительство с християнском религиом. Раз по раз арестує ся там священников и монахов, котрым зашмарят ся неморальны чины и діланє на шкоду державы, вязнит ся протестантскых духовных, розвязує ся религийны организации.

Гитлер сам, особенно от часу, коли погодил ся с ген. Людендорфом, котрый єст знаный с голошеня новопоганской религии, хоче впровадити в народі німецком нову религию, котра єст мішанином наукы християнской и поганской.

Як далеко посунула ся тота борба, свідчат о том событя, якы мали місце на передмістю Берлина, в Далєн, где мали отслужити богослужене на интенцию арестованых духовных протестантскых.

На толпу вірных, стоячих перед замкненым с порученя властей костелом — наперли отділы полиции и хотіли их росогнати. Коли вірны но хотіли уступити, полиция арестовала пару тысяч людей и отставила до вязницы.

В вересні т. р. має отбыти ся в Норымбергі конгрес гитлеровской партии и на том конгресі мают приняти радикальны рішеня в ціли цілковитого зґнобленя религии. Именно хотят они ухвалити конфискату церковных маєтков католицкых и протестантскых, а также отобрати священникам право ученя религии в середных школах.

С ИСПАНСКОЙ ВОЙНЫ.

Минувший тыждень принес значны сукцесы армии ген. Франко.

На центральном фронті удало ся национальным войскам перервати в пару місцах фронт правительственых войск и заняти провинцию Сантандер. Правительственны войска отступают на цілой линии.

На мадрытском фронті атакы национальных войск отперто. На иншйх фронтах тишина.

Газеты подают, же ген. Франко стягнул уж до войска 17-літных хлопцов. Єго армия числит тепер около 400 тысяч людей.

ЧИМ ЄСТ РАДИО ДЛЯ СЕЛА.

Радиофония має величезне значенє для просвіты и выхованя и то не лем втотчас, коли надає отчиты, але и втотчас, коли бавит она свойом музыком а розрывковыма авдициями.

До цілого ряду культуральных, спортовых и економичных товариств доходит тепер радио, яко оден с найкористнійших и найдоступнійших инструментов.

Возме под увагу хоц бы наши кооператывы. Преця мают они в радио сталого информатора о конюнктурах рынковых, фахового и безплатного информатора, котрый подає всі ціны товаров и жерела купна и продажи.

Також организации спортовы достают два раз денно всякы информации о спортовых событях и радио провадит спортовый порадник.

Радио являт ся також важным чинником яко помоч в научаню в школі и при науці позашкольной. Напевно тот, кто слухат радио, не забуде читати и писати и не стане ся на ново неграмотным. Також для читалень єст радио не заступленым средством до поширяня знаня и просвіты.

А для газды на селі стає ся оно єго правдивым приятелем, котрый в смутку розвеселит красном музыком, а в потребі порадит, як треба господарити, якых навозов уживати, где купити всьо потребне для села, штобы не дати ся выкористати.

Прото тыж радио повинно находити ся, єсли уж не в каждой хаті, то по крайной мірі в каждой читальні и в каждом кооператывном склепі. Там могут ся сходити всі жителі села и користати с тых добродійств, якы дає нам радио.

Як заправяти зерно до сіву.

Зерно, особенно пшеница подає ся часто ріжным хворотам. Пшеница терпит дуже от сніди. Штобы она не заснідила ся, заправяют зерно перед сівом. Знаны сут два способы байцованя зерна: на мокро и на сухо.

Заправу мокру робит ся так, же синый камень роспущат ся в воді и том водом зливат ся зерно, перемішує и пак сушит ся єго. Вмісто синого каменя можна ужити формалины. Тот способ єст непрактычный и клопотливый, бо заберат много часу, легко при нем пополнити якуси хыбу и треба зерно перед сівом осушити.

Прото далеко лучше єст байцовати зерно перед сівом на сухо. Купує ся в аптыці т. зв. „зерник Ц", посыпує ся ним зерно и розмішує. Байц тот не шкодит насіню и обезпечат єго перед поновным закаженєм. Зерно так забайцоване може быти высіяне зараз, але може також лежати долший час в сыпанци.

Припис, котрый не даст ся перепровадити в житю.

Промыслове право повідат, же каждый будынок сельскый має быти будованый через фахового ремесельника.

Находят ся урядникы, котры, сідячи в канцелярии, вычитуют всі правны приписы и старают ся всіма силами о тото, штобы они были выполнены, не оглядаючи ся совсем на тото, чи приписы тоты дадут ся в житє впровадити.

Урядникы такы николи зблизка села не виділи, не знают єго потреб и красы, а знают лем тото, же так каже право. Результат єст такый, же хлоп, вмісто будовати нову хату, подперат, як може стару рудеру, бо боит ся ю розвалити, штобы не мати клопоту с гляданєм фаховых ремесельников и инжинеров, котрых он не має чим оплатити.

Сельске населенє жиє в хатах простых, будованых первобытным способом. В будові той видно нераз народный артызм, котрым селяне сильно дорожат. Хаты тоты будуют звычайно сами газдове, або их сусіды — сельскы майстры. Будуют сильно и дбают о обезпеченє будынков перед огнем.

Припис, вымагаючий будованя хат через фаховых ремесельников єст в великой части краю не до выполненя, бо по селах ніт фаховых ремесельников, а гдеинде населенє радит собі так, же платит фаховому ремесельникови за фирму, а хаты будуют дальше сельскы майстры.

Чи в такых условиях точне перестерiганє приписов єст пожадане и чи не утруднят оно положеня на селі, особенно, єсли возме ся под розвагу, же сельскы майстры, то люде звычайно малорольны або безрольны, котры жиют лем с майстерки.

Припис о обовязку будованя хат через фаховых ремесельников выдано в той цілі, штобы хаты по селах прибрали краснійшый вид и штобы предохоронити хаты перед огнем. Тоту ціль даст ся однак при доброй волі осягнути иншим способом, бо предложены на будову пляны могут будовельны власти поправити и доглянути того, штобы при будові хаты зроблено всьо ведля пляну.

Може за якыйси час дойдеме до такого добробыта, же хлопы до будовы хат будут мочи спроваджати собі фаховых ремесельников и инжинеров. Тымчасом однак так не єст и тому треба уміти уложити и стосовати приписы ведля вымог житя, а не тягнути житє за волосы, штобы єго дотягнути до приписов.

Свині треба продавати на вагу.

В минувшом року вышло министерияльне заряджене, котре заборонят продавати и куповати опаслы свині и опаслый статок на заріз „на око", а наказує куповати и продавати их на вагу.

Тото заряджене было выдане в той цілі, штобы охоронити хлопа перед вызыском гандлярей. Хлоп знає выховати свиню, але барз часто не уміє ю продати.

По торгах не ходит, бо ніт часу ани грошей на тото, ціны не знає и цінит на хыбил — трафил. Часом зацінит добре, але гандляры го высміют и збаламутят, же дораз опустит моц гроша, иншим разом зацінит мало, а ище с той ціны збют го так, же по почисленю выдатку на пашу, трудно выйти на своє.

Прото тыж при продажи „на око" гандляр все опасе ся, бо откаль же може мати селянин так добре выроблене око, жебы точно оцінил вагу безрогы, преця он продає раз або два раз до року. Што иншого єст с гандлярем. Тот ходит все по торгах и лем раз шмарит очами, а уж оцінит вагу штукы и то так, жебы на ней добре заробити.

Тому то найлучше єст продавати свині на вагу, а штобы быти певным вагы, найлучше єст важити свиню вдома перед выпроваджепем на торг.

До того выстарчит цілковито звычайна десяточна вага и деревяна клітка. Штуку перезначену на продаж поміщаме в клітці и важиме разом с клітком, а пак вагу самой клітки отчисляме.

Вага така повинна находити ся на каждом векшом господарстві, а по крайной мірі в каждом селі при кооператыві. Знаючи вагу продаваной свині, газда повинен довідати ся ище, кылько платит ся в том часі за 1 кг. живой вагы, а знаючи також ціну за 1 кг., може собі легко сам обчислити, кылько достане за свиню и не даст ся напевно ошукати.

При вывоженю свиней на торг фурами важне єст ище одно, а именно, штобы вывозити на торг штукы голодны. По крайной мірі не треба свині давати нич їсти на 18 годин перед вывезенєм свині, бо може ся легко случити, же опасла свиня, добре накормлена, може в часі перевоженя задусити ся, або може єй пукнути жолудок.

—oOo—

ВОЙНА НА ДАЛЕКОМ ВСХОДІ.

Война меже Китаєм и Япониом концентрує ся на разі в боях, веденых в Шанхаю и єго окрестности. Бои тоты сут ведены с перемінным счастєм.

Кытайске агентство доносит, же кытайскы войска отнесли над японцами ряд побід. Они идут вперед и по зламаню японского фронта заняли японскый морскый клюб. В тых боях японцы мали втратити 200 людей убитыма.

Кромі того кытайскы самолеты, яко бы, знищили японскый аеродром и зашмарили бомбами японске генеральне консульство.

Японске агентство твердит напротив, же японскы войска бют кытайцов и же кытайска авияция понесла великы втраты.

Кытайске правительство выдало комуникат, в котром заявило, же Кытай являт ся тереном безстыдной агресии со стороны военных японскых сил, котры нарушили статут Лиги Народов, пакт 9-ох держав и пакт Келлога.

Прото тыж Кытай зберат всі свои силы, штобы боронити своєй терыторияльной власности.

Правительство заявлят, што **Кытай не уступит ниякой части своей терытории** и приймe всі міры для обороны своєй землі.

Новы безпорядкы в Палестыні.

Положенє в Палестыні стає ся на ново трудне. В Сафед-Дзеноні арабскы терорысты шмарили пару бомб, котры на счастє не наробили шкоды.

Група незнаных злоумышленников обстріляла с карабинов санаторию в Єрусалимі. Арабскы села поддержуют меже собом звязь при помочи світляных сыгналов. Усиленє терора со стороны арабской выкликує серед жидов велике безпокойство.

Дітина о двох головах. В Замості уродила ся дітина о двох головах. Одна голова, положена нормально на карку была натуральной величины, а друга, котра вырастала спод пахы была не больша як головка 1-місячной дітины. Дітина важила 4,5 кг. и померла скоро.

Што треба знати о управі картофлей.

Польща занимат третє місце (по Росии и Німеччині) под взглядом продукции картофель. В Німеччині пересічна рочна продукция груль выносит 446 милионов сотнаров, а у нас 317 милионов.

Але в Німеччині с одного гектара зберат ся пересічно 156 сотнаров, а в Польщі лем 113,5 сотнара, то єст о 37 процент меньше. Єсли бы у нас осягнути тот самый урожай, што в Німеччині, втотчас продукция картофель в Польщі была бы лем незначно меньша от продукции в Німеччині.

Штож являт ся причином низшого урожаю картофель у нас? Земля в Німеччині не єст урожайнійша, климат єст праві одынаковый, перебіг погоды зближеный, отже и урожай повинен быти такый самый.

Картофлі сут у нас фундаментом кормленя домашных звірят, а также и людей. Селянин, котрый має дост картофлей, не боит ся голоду, ани для себе, ани для родины, ани для статку.

Сут ріжны причины малого урожаю картофлей. В першой мірі люде у нас рідко міняют картофлі. Картофлі так, як и кажде зерно, саджены через долгы літа, дегенерують ся (вырадяют ся) стают ся чимраз меньши и западают на ріжны хвороты. Треба отже што пару літ зміняти гатунок бандурок, причом до росплоду належит куповати отміны ублагородненых с певных жерел.

Друга причина малого урожаю, то недостаток в землі кормового складника потасу. Потас, то такый кормовый складник, котрый ділає на прирост самого зерна при хлібных рослинах, а при бандурах, причинят ся до увеличеня бульвы.

Дуже потасу має в собі деревяный попел. Штобы переконати ся, яку користь дают потасовы навозы, нехай каждый посіє на часть поля, засадженого бандурами, попел, а увидит в осени ріжницу в урожаю. Потасу бандуры потребуют много.

Але найважнійша причина низкой выдайности бандурок єст тото, же у нас звертают мало увагы на хвороты, якым подпадают бандуры. Тых хворот єст много, а познати их можна по покрученом листю и по ржавых плямах, якы часто появляют ся на листю. Такы бандурки не розвивают ся належито и як обчисляют, урожай бандурок, где появила ся хворота, єст нераз о половину меньший от урожаю здоровых бандурок.

Жадна держава не позвалят на привоз до себе картофлей до садженя, єсли они не мают посвідкы, же сут здоровы. Заграница здає собі справу с того, на якы шкоды и втраты было бы выставлене рольництво, єсли поля засадит ся хворыма картофлями.

У нас не звертают совсем на тото увагы. В одном мішку єст пару отмін бандурок, а о хворотах никто не думат, як бы их совсем не было. А результат того легковаженя єст такый, же урожай єст о половину меньший, як повинен быти.

Прото тыж треба за всяку ціну усунути хворы картофлі. Даст ся тото легко зробити при копаню. Уж тепер, коли натина єст ище зелена, треба перейти поля, засаджены картофлями и позначити паликами всі крякы, котры мают согнилу натину, або поплямлены або покручены листкы.

При копаню треба картофлі с под тых кряков складати отдільно и скормити зараз, а не оставляти до перехованя на зиму и до садженя. До садженя повинно ся перезначати лем картофлі с под найсильнійших корчей, котры также повинно ся складати отдільно.

Поступаючи так будеме приходити до отмін полонных и с року на рок урожай картофлей буде высший.

Муха, то несчасте села.

Уж нераз, а и в попередном числі писали мы уж о мухах и несчастях, на якы нас они наражают. По штож писати дальше о том? А но прото, бо мухы цілыма масами облігают наши оборы, стіны хат, а в хатах сут их хмары.

Мух знаме пару отмін, але найбарже дає ся в знакы людям муха домашна, а живині муха тнуча. Муха докучат нам в часі їдженя, перешкаджат нам в роботі и будит нас со сна.

Найвекшим однак несчастєм, яке наносят нам мухы, єст тото, же они переносят на стравы и на наше тіло бактерии хворот, котры так часто в часі літа навіщают наш организм.

Праві всі хвороты жолудка от найлегчих до найтяжших повстают от заразков, якы мы сїдаме разом со стравами, зараженыма через мухы. Килько то наших дітей хворіє на очи, а причином того сут заразкы, зложены через мухы в часі сну.

Ище страшнійше докучают мухы живині. Человік прикрыват тіло одежом, зрештом руками рук потрафит отогнати от себе мухы. Але посмотрме ся на домашны звірята в стайні, або на пасовиску. Они сут обліплены роями мух, котры высысают с них кров и засланяют очи, перешкаджаючи им в роботі. Несчастне быдля єст безборонне, с резыгнацию поддає ся надоідливости робацтва, тратит смак до їдла, не може отпочати и то в часі, коли робит найтяжше.

С того видно, же всякого рода мухы сут страшным ворогом так людей, як и звірят. Належит им выповісти безвзглядну борбу. Знаючи о том, же мухы вылягают ся на людском и звірячом калі, на гноєвнях, смітниках и всякой нечистоті, не трудно догадати ся, што треба робити, штобы позбыти ся мух.

Найлучши результаты дає образцова чистота цілого обыйстя, а особенно хат и стаєн. Выганяне мух с хаты при помочи рянд або галузок на нич ся не здаст, бо выгнаны мухы идут або до хат сусідов, або осідают на стінах и коли отворит ся выгляды, вертают назад до хаты.

Але коли мухы не найдут смітя и нечистоты, коли вся посуда буде все чисто вымыта и скрыта в ошкленых мисниках, коли на дворі не буде кухонных отпадков, втотчас мухы не будут мати поживы и не будут мати на чом ся множити.

Кромі того сут розмаиты трутки, котрыма труют ся мухы. Тоты трутки треба розставити в хаті и по всіх місцах, где ся мухы громадят и таким способом их нищити.

Не треба забывати и о том, же мухы не любят гдеякых барв, нпр. барвы синой, а также продувов. Прото порадно єст білити наши хаты и стайні вапном с додатком синой фарбы, штобы стіны были сины.

Належит также отверати наостіж двери и окна, штобы в хатах подувал вітер. Мухы того не любят, а кромі того в хатах будеме мати все свіжий, здоровый воздух.

Борбу с мухами мусят вести всі люде, бо лем втотчас можеме ся их позбыти. В гдеякых краях, нпр. в Японии уряджают тыждні нищеня мух и дают нагороды тым людям, котры в том часі вынищили найвеце мух.

У нас грошевых нагород не дают, але нагородом для каждого буде, єсли он по роботі буде мог спокойно спати и єго стравы не будут паскудити мухы Х тоты розносителі всякых недугов.

ЗАРЯД РУСКОЙ БУРСЫ В ГОРЛИЦАХ

подає до відомости заинтересованым, што:

1) о принятю учеников до бурсы и высоті вызначеной оплаты можут довідати ся родичи устно в день общого собраня т. є. 29. VIII. Обовязком всіх родичей, як и всіх членов вообще, єст взяти участь в общому собраню,
2) наука в школах роспочинат ся 3-ого вересня Богослуженєм так, што ученники повинни приїхати до бурсы в четверг 2-ого вересня,
3) ученикы народной школы мусят **сейчас** заплатити цілу таксу школьну т. є. 15 зл. за цілый рок (нове заряджене дырекции школы),
4) всі воспытанникы мусят привезти с собом всі річи, о котрых вспоминат ся в конкурсі бурсы, а кромі того мусят купити собі всі потрєбны книжкы и школьны приборы. Без тых річей заряд бурсы не зможе абсолютно ученика приняти,
5) місячну оплату в бурсі мусят родичи платити згоры в перших днях кождого місяця. О иншых постановленях довідают ся родичи на общом собраню и при вписі учеников.

Заряд Бурсы.

День Руской Культуры в Щавнику.

Правлєнє чит. им. М. Качковского в Щавнику пов. новосандецкого, уряджат в суботу дня 28. серпня т. р. о год. 3-ой по полудни

День Руской Культуры

и просит всіх доокрестных руских людей приняти в том торжестві численну участь.

Щавник, дня 17. VIII. 1937.

За правлєнє:

О. Яценик, предсід. **Вас. Барновскый**, секр.

Медведь спит в постели.

Венгерскы газеты описуют незвычайный случай, котрого героєм был монтер Фердынанд Ковач.

Сильно розгорячкованый Ковач прибіжал на постерунок полиции и замельдовал, же разом с женом вышол вчас рано с хаты, а коли вернул, уж с саду слышал голосне храпанє. Наближивши ся до хаты увиділ в своєй постели якогоси великана, поросненого волосєм, котрый спал и храпал смачно.

Полиция удала ся на місце и направду уж в саді чути было храпанє. Полициянт наближил ся ку постели, отшмарил колдру и крикнул на непрошеного гостя, штобы вставал. Якеж было здивованє, коли с постели соскочил великый бурый медведь и скрыл ся под постель.

Оказало ся, же медведь тот збіжал с цырку. Повідомленый о том властитель цырку забрал медведя с поворотом до цырку. Ковач и єго жена наіли ся страху.

—oOo—

Вісти с краю і со світа.

Спит от трьох літ. В селі Прундуль в Семиграді в Румунии лікары бадают незвычайный случай спячкы. От великого перестраху сомліла перед трьома роками 36-літна баба Ленена Нольбура и не пробудила ся дотепер. Муж єй держит ю через цілый час замкнену. Сусіды повдомили о том власти, котры выслали на місце лікарску комисию.

Опаковал мозог папером. В одном канадийском селі конь копнул своєго газду так сильно в голову, же тріснул череп и ушкодила ся оболона мозгова. Треба было перед зложенєм костей чимси залатати оболону.

В часі операции лікар наложил на ушкоджене місце оболоны кавальчик цельофану (прозрачный сильный папер, якого уживают до опаковкы дорогых цукров, або дорогых цыгареток) и зложил кости. Лікар заявил, же цельофан може добре заступити оболону. Тото заявлене потвердил факт, бо хлоп скоро выздоровіл и выїхал со шпиталя.

Шлюб малп. Цікавы звычаи населеня Индий описує знаный ученый Г. Вагнер. Меже иншим описує он, же населенє тото, штобы спровадити благословенє для цілого краю, уряджат торжествене вінчанє малп, котры сут там уважаны за наслідников Будды (творца религии всходной т. зв. буддийской).

В часі такого торжества уставляют ся англицкы вояки в два ряды, помеже котрыма переходит весільна дружина. На переді дружины весільной идут святочно одіты краєвы вояки, за нима 100 молодых индусов и хор молодых дівчат, пак їхат карета губернатора, в котрой сидит „Саду", місцевый жрец, уділяючий благословеня, а на конци їхат карета с „молодом паром".

Коли приїзджают до святыні „Саду" отзыват ся до „молодят":

Чи позволиш наслідинку богов, же получу тя супружам звязьо с твойом невістом, котра также с богов походит?

Зрозуміла річ, же „молоды" отвічают на тото пытанє лем потішныма сміхами и грымасами, стараючи ся за всяку ціну сорвати с себе дорогоцінну одеж, в яку одівают малпы на тото торжество.

Важит 622 кг. Одна францускa газета описує человека, котрый походит с окрестностей гор Юра и важит 622 кг. Великан тот має 55 літ и кормит ся лем мучныма стравами, приниманыма раз на день. Округ грудей выносит у него 2 и пол метра, в поясі — около 2 метры, округ ногы под коліном 84 центым.

Повила 30-ро дітей. На передмістю Будапешта жиє цыганка, 40-літна Гона Канальс, котра повила уж 30-ро дітей. Першу дітину мала в 12-ом року житя, пак мала пару раз близнята. Цыганка чує ся здорова.

Жиє, хоц не іст. В Корбы, в Англии жена роботника, Мабель Ашвурт перед 11-ома роками скалічила ся в пролык остю при їдженю рыбы и долший час не могла їсти нич твердого. Она так привыкла до текучих страв, же от того часу не їст нич, кромі 1 литра молока и шклянкы чаю денно. Помимо того чує ся добре и полнит свои обовязкы родинны и домашны. Єст она матерю 3 дітей. Жена тота будит живе заинтересованє серед місцевого населеня и лікарей.

Конь подпалил ліс. В Канаді конь стал ся причином великого пожару лісу. Ударил он подковом о камень и выкресал искру, от котрой запалила ся суха трава, а от травы занял ся ліс.

Портреты пияков. В одной англицкой провинции єст звычай, же на стінах всіх реставраций и корчем поміщат ся фотографии и опис житя найбольшого пияка в даной місцевости. Єсли того рода способ не помагат и даный пияк пє дальше, втотчас вызначают єму высоку судову кару.

Олєнь заатаковал людей. В маєтку положеном в Познанском, група людей збєрала на стерні колоскы. Нагло выскочил с ліса великый олень и ударил на 8-літного хлопца, колючи єго своима острыма рогами. На поміч хлопцу прибігли бабы, але олень заатаковал также их. Аж прибіжавший лісный отстрашил оленя выстрілом.

Дерєва квитнут. В одном огороді во Львові побіч присталых яблок появили ся на яблони квіткы.

Также на Поморі заквитли в том році по раз другый акации.

Волкы порвали 6 овец. Со стайні Константина Заблоцкого с села Бычково в пов. дисненском волкы порвали 6 овец. Єст то выпадок барз рідкый о той порі.

Ластивка о білых перах. Недалеко Шамотул зловлено ластивочку, котра має под сподом сіры пера, а цілый верх разом с крылами білый.

Кот о 8-ох ногах и 2-ох хвостах. В Хойницах на Поморі котка уродила котя о 8-ох ногах и 2-ох головах. Тот незвычайный оказ природы выкликал сильне заинтересованє серед місцевого населеня. Котятко здохло.

Смерть от затрутя. В Станиславові 8-літна дівчинка міщанина Михайлишина нашла на поли овоч білуня (овоч подобный до каштана) и не знаючи, же то єст страшна трутка, с'їла єго. Незадолго опановал дівчинку шал радости, што єст признаком страшной хворобы затрутя. Упала на землю и почала перевертати ся перед домом, сміючи ся безпрерывно. Закля пришол возваный лікар, дівча умерло.

Несчастя валят ся на Кытай. На Кытай, котрый от долшого часу єст тереном домашных межеусобиц, розбитя и войны, звалило ся ище нове несчастя, а именно страшны вітерницы и землетрясенє. Буря перешла также над полуостровом Корея, где потягнула за собом около тысячу жертв в людях и величезне знищенє, особенно в провинции Гижан.

В китайской части Киянгсу от землетрясеня затопила вода ціле село. Не уратовано ани одного чловека. Число жертв в краинах, кади перешла буря и землетрясенє єст барз велике.

Село зачинат дбати о своє здравє. В селі Ліщинках пов. кутнянского повстала добра мысель побудованя громадской паровой купелі (лазні). На тоту ціль оподатковало ся місцеве населенє и собрало уж 3.000 зл. Понадто приречено дати будовельный материял и роботизну. Будова має коштовати около 10 тысяч злотых.

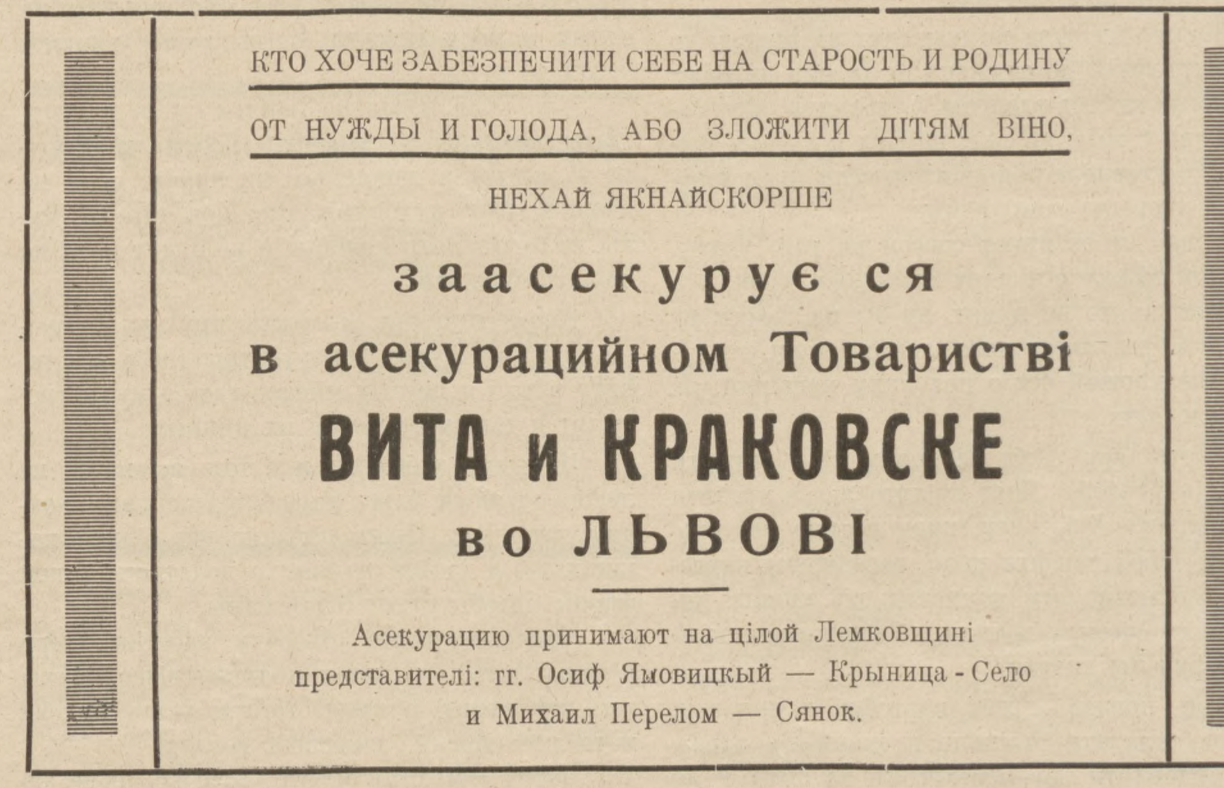
Красны результаты сорганизованой роботы. Якы результаты можна осягнути при организации села, свідчит село Монкы в білостоцком повіті, где перед 2-ма місяцами основано окружну кооперативну молочарню и уж тепер перерабят она около 6.000 л. молока денно. Єст то цыфра импонуюча и свідчит о пекучой потребі организации кооперативного молочарства.

Наводнєнє в воєводстві станиславовском. Гуцульщину в результаті долгых дождей заляла вода. Выляли рікы Прут и Быстрица а также всі меньши горскы потокы. Найбекши шкоды сут в повіті надворнянском.

Открыто сментар с перед 2.500 літ. В Малусках Великых недалеко Ченстоховы в часі полевой роботы натрафили случайно на желізну посуду. При дальших роскопах переконано ся, же на пространстві парудесятох метров квадратных находит ся там старе кладбище походяче с перед 2.500 літ. Єст там много гробов с посудом, містячом в собі спалены тіла, а также добре передержаны ножи, кольчикы и т. д.

Набил ся на вилы. В селі Моравкы, пов. калиского, їхал на возі, наладованом высоко сіном 13-літный хлопец. На закруті воз перевернул ся и хлопец упал так несчастно, же набил ся на лежачи коло него вилы. Вилы пробили єму голову, поводуючи смерть на місци.

Село затруло ся газом с світовой войны. В селі Винци в Естонии росорвал ся гранат с часу світовой войны, наполненый иперытом. Выбух граната споводовали діти, вытягаючи гранат со студні. Гранат росорвал діти на фалаткы. Людей, котры поспішили на ратунок дітям, газ поранил так сильно, же 45 особ отвезено со страшныма ранами до шпиталя.

Отвіт. редактор: Гарас Громосяк в Крыниці.
Типография А. Гольдмана, во Львові, ул. Сикстуска Ч. 19.